

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Α ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

ΤΑ «ΠΡΟΤΥΠΑ» ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ

Η ανάπτυξη προτύπων αποτελεί ιδιαίτερη ανάγκη της ανθρώπινης δραστηριότητας και αναγκαστικά αντανακλά την κοινωνική συνείδηση μιας ομάδας ή μιας εποχής. Τα πρότυπα οφείλουν την πνοή και τις μεταλλαγές τους στη δυναμική της κοινωνικής ζωής, τη διαφοροποίηση των τεχνικών μέσων, τη διαμόρφωση της κάθε νέας κουλτούρας. Δεν είναι λοιπόν τυχαία η σχετική απουσία προτύπων και η συμπλήρωση του κενού τους από τις λεγόμενες «**ευτελείς αξίες**», σήμερα, που διανύουμε μια μεταβατική περίοδο από ένα σύνολο γκρεμισμένων αξιών σε ένα άλλο που ακόμα δεν έχει διαμορφωθεί.

Δεν είναι όμως περίεργο ότι η νεολαία δεν ασχολείται με τα πρότυπά μας αφού δεν συνδέεται με αυτά. Και πώς να ασχοληθεί αφού αυτοί που της τα προσφέρουν έχουν ως πρώτο μέλημα να μην είναι ανιχνεύσιμη η προέλευση, η ανάδειξη και η σκοπιμότητά τους. Πώς λοιπόν η νεολαία να ανοιχθεί σε κάτι που εξ' ορισμού υποπτεύεται; Αντιδρά στα πρότυπα που εμφανίζονται κούφια και δημιουργεί τα δικά της νεανικά «αντι-πρότυπα». Η σύγκρουση των δύο παράγει σιωπή.

Και η επίσημη άποψη «οι νέοι συμπεριφέρονται έτσι γιατί δεν έχουν πρότυπα»! Για ποια πρότυπα μιλάνε άραγε; Τα **κίβδηλα** πρότυπα που αγοράζονται φτηνά στα περίπτερα; Μα η νεολαία αξίζει υψηλότερους στόχους και όνειρα που **συνοψίζονται** στις λέξεις αλήθεια, ευτιμότητα, δημιουργικότητα, κοινωνική προσφορά. Ίδιους βέβαια με τους παλιά δικούς μας, αλλά από μας ποιός άραγε τους έχει διατηρήσει; Το κάθε πρότυπο κερδίζει το σεβασμό όταν αντικατοπτρίζει έργο και όχι κενά νοήματος «ιδανικά». Η νεολαία, ασυνείδητα ίσως, το ξέρει αυτό, και θα ήμουν επίορκος αν προσπαθούσα να την πείσω για το αντίθετο.

Η νεολαία που τρώει πολύ λιγότερο κουτόχορτο από τους μεγάλους και σίγουρα δεν το χωνεύει καθόλου, κατάλαβε γρήγορα ότι το θέαμα με το κιλό της τηλεόρασης δεν είναι μήνυμα, δεν είναι πρότυπο ούτε φορέας ονείρων και δημιουργίας. **Στράφηκε** λοιπόν στην μουσική, το χορό και το τραγούδι, που έστω και για τον ακροατή δεν **παύουν** να είναι δημιουργία, αφού οδηγούν την ψυχή, το μυαλό και το σώμα σε νέα μονοπάτια και αναζητήσεις, σνομπάροντας την τηλεόραση, προτιμώντας εαυτούς και αλλήλους. [...]

Ο νέος κάθε εποχής είναι ίδιος, επιφανειακά αλλάζει μόνο. Άλλοτε φορά καμπάνες και έχει φαβορίτες, βάζει σκουλαρίκι, ακούει τζαζ ή heavy metal, κ.τ.λ. Στην ουσία είναι ο ίδιος, ορμητικός, ιδεαλιστής, άπειρος, ρομαντικός, αντιαυταρχικός,

επαναστάτης. Αντί λοιπόν να τον παγιδεύσουμε σε λαβύρινθους τυπολατρείας και να τον κουράζουμε με αμφίβολες αυθεντίες και πρότυπα, γιατί να μην του δώσουμε απλά την ώθηση και να του αφήσουμε ελεύθερο χώρο να δώσει κι αυτός τη συμβολή του; Να τραβήξουν λοιπόν το δρόμο που νοιώθουν να τους δείχνει ο ίδιος ο εαυτός τους. [...]

Μια τέτοια επιθετική συσπείρωση θέλει ο τόπος για να αποκολληθεί από τα μικροπρεπή πρότυπα της καθημερινότητας και να κερδίσει το διεθνές του γόητρο. Οι νέοι οφείλουν να γνωρίζουν τα δικά τους πρότυπα. Λοιπόν παιδιά ξεπεράστε μας. Μπορείτε να μας σέβεστε, όσους τουλάχιστον το αξίζουν, αλλά επιτέλους ξεπεράστε μας.

Διασκευασμένο άρθρο του Νίκου Μαρκάτου στο «Βήμα».

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 25

B.1 Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο περίπου 90 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος: «Η νεολαία που τρώει πολύ λιγότερο κουτόχορτο... δεν είναι πρότυπο ούτε φορέας ονείρων και δημιουργίας».

Μονάδες 10

B.2. α. Ποια είναι τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου;

Μονάδες 6

β. «Λοιπόν παιδιά ... επιτέλους ξεπεράστε μας». Να χαρακτηρίσετε το ύφος του συγγραφέα στο απόσπασμα και να το μετασχηματίσετε σε επίσημο.

Μονάδες 4

B.3. Αντικατοπτρίζει, λαβύρινθους: Να γράψετε δύο προτάσεις για την κάθε λέξη, μία με δηλωτική και μία με συνυποδηλωτική σημασία.

Μονάδες 5

B.4. α. Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις : ευτελείς, κίβδηλα, συνοψίζονται, στράφηκε, παύουν.

β. Να γράψετε από μία πρόταση για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: μέλημα, ασυνείδητα, επίορκος, ρομαντικός, οφείλουν.

Μονάδες 10

Γ. Να γράψετε μία επιστολή σε μία προσωπικότητα που λειτουργεί ως πρότυπο για εσάς στην οποία να εξηγείτε τους λόγους για τους οποίους θαυμάζετε το πρόσωπο αυτό και να τονίζετε τη σημασία της ύπαρξης προτύπων για τη ζωή των νέων. (350-400 λέξεις)

Μονάδες 40

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
4. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ